

DOCUMENT DE PROPOSTES CONCRETES PER A LES INSTITUCIONS CATALANES EN REFUGI I MIGRACIÓ

Parlar d'acollida és parlar de drets. En virtut del dret internacional humanitari, les autoritats tenen l'obligació de protegir les persones que fugen dels conflictes, violència, fam o violacions. Acollir amb dignitat implica el reconeixement com a ciutadania de ple dret, és a dir, amb accés a la sanitat, a l'educació, a la feina i a una situació regular. Dret a migrar, a moure's lliurement i a residir on s'esculli. Així doncs, la defensa per tal de garantir els seus drets és també la nostra. Les retallades sempre comencen pels més febles. És per això que no es tracta d'un *ells/es* i d'un *nosaltres*, es tracta de tots/es; la lluita per a la garantia d'aquests drets és de tothom.

1. RÈGIM D'ESTRANGERIA I DRETS

Llei d'estrangeria. Posicionament del Parlament de Catalunya a favor de derogar l'actual Llei d'estrangeria espanyola i instar al govern espanyol a obrir un debat sobre aquesta. Aquesta llei restringeix els drets de les persones migrants i refugiades a territori espanyol i pretén avalar pràctiques que vulneren els drets humans, com les expulsions en calent, tot i que, cal recordar, resulten contràries a l'ordenament jurídic.

Empadronament. Abstenir-se d'establir requisits d'empadronament o facilitar l'empadronament sense domicili fix, garantint l'accés als serveis bàsics, especialment els subministraments d'aigua i d'energia. Aquest tipus de requisits poden impedir l'accés als serveis bàsics per part de les persones migrants en situació irregular i de les sol·licitants de protecció internacional, que viuen a Catalunya, els primers mesos fins a la formalització de la seva sol·licitud.

Per això demanem: Establir una targeta única identificativa per a totes les persones que doni accés a tots els serveis públics, que són condicions d'exercici de drets essencials de tot ésser humà a territori català. Això vol dir, dret a residència, dreta al treball, drets als serveis bàsics (salut, educació, etc.).

Igualment, cal abordar una reforma constitucional per ampliar a les persones estrangeres el dret al sufragi actiu i passiu més enllà de les eleccions municipals, així com excloure el requisit de la reciprocitat en aquest darrer supòsit.

Mentrestant: Redactar i publicar un protocol d'accés a l'empadronament sense domicili fix a tot el territori. En l'actualitat, la disparitat de criteris i l'opacitat del procés obstaculitzen un dret de la ciutadania, establert a la *Resolució de 30 de gener de 2015, de la Presidència de l'Institut Nacional d'Estadística i de la Direcció General de Coordinació de Competències amb les Comunitats Autònomes i les Entitats Locals, sobre instruccions tècniques als Ajuntaments sobre la gestió del padró municipal*.

Establir mecanismes sancionadors pels ajuntaments que no compleixin la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, en relació amb el padró municipal. I no atorgar-los subvencions per supòsits relacionats amb migració.

2. DRET A LA SALUT

Assegurar l'atenció sanitària plena i gratuïta per a totes les persones refugiades i migrants. L'atenció només serà completa si abasta tots els nivells d'assistència i no negant el que es considera "continuum assistencial", és a dir, garantint la integritat i integralitat del procés de cura o sanació. Eliminar els diferents nivells de cobertura, que estableixen diferències entre l'atenció d'urgència, l'atenció mèdica especialitzada i el tractament hospitalari. Tots aquests tractaments serien de cobertura gratuïta, a càrrec dels pressupostos generals, i universal. Posar fi a la pràctica actual de facturació de serveis independentment dels ingressos.

Demanem: Posar fi a l'exclusió sanitària de les persones migrants i sol·licitants de protecció internacional, i facilitar l'atenció sanitària amb cobertura general amb càrrec a fons públics, a través del Servei Català de la

Salut, des de la seva arribada sense cap altre requisit que la manifestació d'iniciar el procés, sense cap tipus de període de carència i mentre duri el tràmit o gestió administrativa o reglamentista. No és tolerable una espera burocràtica mentre la malaltia i la necessitat avancen cap a l'empitjorament de l'estat de salut i fins i tot la mort. Per això, i mentre es resol positivament **la tramitació d'acreditació i emissió de la corresponent targeta d'assistència sanitària, estendre una acreditació personalitzada en forma de targeta d'assistència sanitària provisional o en tràmit, que es confeccioni immediatament en qualsevol terminal del Sistema Públic de Salut: CAP, CUAP, hospitals de la xarxa pública, oficines o finestretes vinculades al Departament de Salut, a l'ICS o al CatSalut.**

l'estendre i adaptar l'assistència mèdica i psicològica per atendre les situacions de patiment psicològic i mental de les persones migrants i sol·licitants de protecció internacional, tant si han tingut lloc en territori nacional com a l'estranger, així com aquelles que han estat víctimes de tortura, abús sexual, tràfic de persones o algun altre tipus de violència. En aquest sentit, ampliar la plantilla d'especialistes en salut mental i traducció i interpretació als centres sanitaris.

3. DRET A L'HABITATGE

Disposar solucions d'habitatge duradores en el temps, per a tots els tipus de famílies, tant les que tenen fills com les que no. Les autoritats han de garantir habitatge social públic assequible que satisfaci les necessitats de totes les persones en situació d'extrema vulnerabilitat. Aquesta vulnerabilitat és marcada en el cas de moltes persones migrants respecte de les que als obstacles econòmics sovint es sumen les dificultats que imposen pràctiques xenòfobes per part de certs operadors del mercat privat de lloguers.

Per fer-ho, **demanem:**

- Convertir la major part del parc públic d'habitatge de propietat i del parc privat sense sortida comercial en habitatge de lloguer social.
- Eliminar el requisit d'antiguitat d'empadronament (dos anys per a habitatges de lloguer i de cinc anys per a la resta de tipologies) per accedir a un habitatge social.
- Eliminar qualsevol diferència per accedir al lloguer social entre els migrants amb residència permanent o llarga durada, i amb residència temporal.
- Establir ajuts econòmics i avals públics per a totes les persones, també per a les persones refugiades, que garanteixin el dret a l'habitatge, un cop completada la primera fase del pla estatal d'acollida.
- Aturar tots els desallotjaments, especialment quan no hi hagi la garantia d'un habitatge alternatiu.
- Destinar més pressupost de la Generalitat als ajuts al lloguer per a les famílies.
- Redactar i aprovar una llei per controlar els preus del lloguer privat.
- Sancionar les agències de lloguer que tenen criteris racistes a l'hora d'oferir contractes, pràctica molt habitual. Establir mecanismes reals com un Observatori de discriminacions o un centre de denúncies especialitzat.

4. DRET A L'EDUCACIÓ

Impulsar la matrícula única per districtes o municipis, per afavorir la interculturalitat.

Mantenir la matrícula viva, que permet la inscripció de l'alumnat a mig curs, acompanyant-la d'una plantilla també viva, que sigui capaç d'ampliar-se quan se'n detecti la necessitat, tots els centres del sistema educatiu

de Catalunya. Per això cal disposar d'una borsa de plantilla estable, no del treball intermitent i precari de les actuals borses de personal substitut.

Dotar de personal els centres educatius per fer un treball específic per a l'atenció amb els mitjans necessaris, per garantir-los una atenció psicològica completa, un acompanyament en el procés de dol, etc. La Generalitat es va comprometre a oferir a principis de curs 800 places per a l'atenció a la diversitat que no s'han posat a disposició.

Garantir l'oferta de formació gratuïta a les escoles d'adults públiques, de la següent manera:

- Augmentant les places, la flexibilitat i l'adaptació horària de les escoles d'adults, destinant-hi més recursos econòmics i personal, per tal que s'adaptin a la realitat laboral de les persones usuàries, que molt sovint els fa impossible la utilització d'aquest recurs.
- Reconeixent el bagatge educatiu (cursos, titulacions...) aportat per les persones sol·licitants.
- Oferint programes integrals que contemplin la formació bàsica per a persones joves i adultes.

També, esdevé obligat retirar els requisits de coneixement de l'idioma per a l'obtenció dels informes d'arrelament o integració social i establir dins de l'educació pública les dotacions necessàries per tal que les persones migrants i refugiades puguin accedir al coneixement de l'idioma. L'accés al coneixement del català i el castellà no pot ser una barrera a la integració social sinó un dret de cada persona, i ha de permetre continuar amb els estudis obligatoris i post-obligatoris.

5. DRET AL TREBALL

Atorgar el permís de treball des del mateix moment que s'atorga l'empadronament tant a les persones migrades com les refugiades amb targeta vermella, sense haver de passar els sis primers mesos sense poder-ho fer.

Fer inspeccions de treball regulars i evitar casos d'explotació laboral.

Facilitar i agilitzar l'homologació de títols, d'acord amb les competències de la Generalitat.

Instar el govern espanyol a eliminar l'excessiva burocratització de l'accés al treball i a la residència i eliminar l'obligatorietat d'una determinada cotització per obtenir l'autorització de residència i treball. En l'actualitat, cal haver cotitzat sis mesos a la Seguretat Social per obtenir una autorització de treball i residència d'un any, i dotze mesos, per a una de dos anys; això deshumanitza la persona, perquè se la visualitza només com una força de treball.

6. DRETS DELS MENORS

Eliminar les interpretacions parcials i interessades sobre el procés i el temps de la regularització, oferint-los la documentació adequada i la regularització immediata amb caràcter retroactiu. Donar compliment a les previsions dels jutjats en matèria de reconeixement de documentació i a l'interès superior del menors. Reconèixer la documentació dels països d'origen.

Instar el Govern espanyol a crear un programa de reubicació de MNA des de Grècia i Itàlia, així com un programa de reassentament de MNA des de països tercers, dins de les quotes compromeses. Establir un programa de reubicació d'àmbit autonòmic que permeti l'atenció i integració social de menors no acompanyats sol·licitants d'asil.

Posar fi a les pràctiques de la DGAIA de vulneració de la seva obligació de tutela i de garantia dels drets dels menors, i que es redimensionin els Centres Residencials d'Acció Educativa (CRAE) i es capacitin els Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil per garantir una atenció adequada per a la totalitat dels menors.

Establir recursos i voluntat política reals per tal que el circuit legal garanteixi la inclusió dels menors a la societat un cop es compleixi la majoria d'edat, vetllant per la seva situació administrativa regular i llur inserció acadèmica, laboral, social, d'habitatge, etc.

7. DRET A MIGRAR

Que el Parlament de Catalunya aprovi una declaració oficial de posicionament amb relació a la necessitat d'establir vies legals i segures per a persones que es veuen obligades a fugir dels seus països.

Per tant, presentar una resolució al Parlament de Catalunya favorable a l'establiment d'un corredor humanitari, i que aquest estigui finançat pel govern català.

Elaborar un programa de continuïtat a nivell català més enllà dels 18 mesos del pla d'acollida estatal. Aquest pla ha d'incloure els casos amb més dificultat d'inserció, no només els casos d'èxit, és a dir, els que se'ls denega la sol·licitud d'asil des de l'Estat espanyol.

Dotar econòmicament els municipis per a què puguin atendre, en l'exercici de les seves competències, les persones migrants i refugiades en condicions

Instar al govern espanyol a redactar i publicar amb caràcter d'urgència el reglament de desenvolupament de la Llei 12/2009 d'Asil i de la Protecció Subsidiària. L'anterior reglament és de l'any 1995, i no és aplicable en determinades situacions previstes a la llei, que es va publicar dotze anys després.

Elaborar i aplicar plans de formació en matèria de protecció internacional, drets humans, dret d'asil, programes d'atenció a persones migrants i sol·licitants de refugi (i el procediment per accedir-hi), per a tots els agents en contacte amb possibles demandants d'asil i/o persones migrants (serveis socials, policia local, Oficines d'Atenció Ciutadana, àmbit educatiu, menors, etc.), assegurant el correcte assessorament i assistència d'aquestes.

8. DRET A LA PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Vetllar perquè es compleixi el Pacte pels Drets Civils i Polítics de 1966 (Article 25) pel que fa al sufragi universal actiu i passiu a les eleccions al Parlament de Catalunya i a les locals dels municipis catalans. En aquest sentit, pel que fa a les eleccions autonòmiques i generals, cal instar el govern espanyol i els grups parlamentaris presents a les Corts Generals a reformar l'article 13.2 de la Constitució Espanyola per fer-ho possible.

Garantir la participació de les persones migrants i refugiades en totes les consultes i processos participatius i referèndums (específicament el referèndum català) que es convoquin i informar del dret que tenen les persones empadronades a exercir els seu vot en eleccions municipals,

9. CULTURA DE PAU

Posar en funcionament i dotar de pressupost el Centre d'Estudi i Avaluació sobre els impactes de les empreses catalanes a l'exterior causants de desplaçaments forçosos de la població, tal com va aprovar el novembre del 2016 la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació del Parlament de Catalunya. El Centre d'Estudi i Avaluació ha de tenir l'objectiu d'avaluar els impactes de les empreses catalanes amb inversions a l'exterior, així com vetllar pel compliment de la legislació vigent en l'àmbit dels drets humans per part de les empreses.

Evitar la presència de les forces policials i militars de les activitats dels centres educatius i en espais educatius i promocionals com el Saló de l'Ensenyament o el Saló de la Infància, tal i com estableix la Moció 55/XI aprovada al Parlament de Catalunya.

Exigir al govern espanyol respectar escrupolosament la legislació estatal (Llei espanyola de comerç d'armes), comunitària (Directiva Comunitària sobre Comerç d'Armes) i mundial (Tractat sobre el Comerç d'Armes) que expliciten la prohibició de vendre armes en aquells contextos que puguin ser usades per a crims de guerra, crims contra la humanitat i violacions de drets humans. També, a millorar la transparència i el control del comerç d'armes.

10. CONTRA DISCURSOS XENÒFOBS I RACISME INSTITUCIAL

Que el Parlament i els municipis es declarin espais lliure de feixisme, racisme, xenofòbia, LGTBIfòbia i qualsevol altre tipus de discriminació, i prioritzar les polítiques socials. Crear un registre de tots els municipis que hagin aprovat declaracions en aquest sentit, i prohibir explícitament els actes de promoció de l'odi en l'àmbit del municipi.

En aquest sentit, incorporar plans de formació en matèria de no discriminació pels mossos d'esquadra i les policies locals, incorporar la prohibició explícita d'aquestes en els protocols d'actuació policial, i donar ordres específiques de no detenció per perfil ètnic.

Evitar la col·laboració dels tres cossos policials (locals, autonòmiques, nacional) en les detencions.

Exigir un nou posicionament del Parlament per exigir el tancament del CIE de Barcelona.